

עובדיה - רש"י

[א](#)

עובדיה פרק-א

[א] חזון עובדיה. מאי שנא עובדיה לאדום ולא ניבא נבואה אחרת אמרו חכמי עובדיה גר אדומי היה אמר הקב"ה מהם ובהם אביא עליהם יבא עובדיה שדר בין שני רשעים אחאב ואיזבל ולא למד ממעשיהם ויפרע מעשו הרשע שדר בין שני צדיקים יצחק ורבקי' ולא למד ממעשיה' : **[ב]** הנה קטן נתתיך. כלפי שקראו אביו בנו הגדול ואמו בנה הגדול אמר הקב"ה לפני קטן הוא רבותינו דרשו קטן שלא היה להם לא כתב ולא לשון : בזוי. שלא היו מעמידין מלך בן מלך : **[ג]** שוכני בחגוי סלע. סומך על משענת אבותיו אברהם ויצחק והם לא יועילו לו, חגוי כמו (ישעיה יט) והיתה אדמת יהודה למצרים לחגא ברייטיני"א בלעז ואל תתמה על וייו של חגוי שהיא כוי"ו של קצוי (תהלים סה) וכוי"ו של כמטחוי (בראשית כא) שאין יסוד בתיבה אלא טי"ת וחי"ת : **[ה]** באו לך. עליך : איך נדמיתה. למה נרדמתה דומם עד שגנבו כל רצונם : הלא בוצרים ישאירו עוללות. ואלה לא ישאירו לך כלום כי יחפשוך ויגלו וידרשו מצפוניך : **[ו]** נבעו. תרגום יונתן איתגליין ולשון ארמית נבעו נתבקשו וכן אם תבעיון בעיו (ישעיה כא) : **[ז]** עד הגבול שלחוך. אותם שהבטיחוך לעזרה באו עמך ולווד עד גבול ארצך עד הספר ששם באו עליך למלחמה ובזאת השיאוך והצליחו : יכלו לך. לפתותך לצאת ושבו מאחריך : לחמך ישימו מזור תחתך. אף מאכלך שם לך אחיך יעקב למזור שנתן לך לחם ונזיד עדשים ועל ידו בזית הבכורה : מזור. חולי : **[ט]** וחתו גבוריך תימן. יחתו ויפחדו לנוס אל ארץ ישמעאל וייתברון גברך יתבי ארעא דרומא : למען יכרת. כל איש גבור : מהר עשו מקטל. מרוב הרג שיבא עליכם : **[י]** מחמס אחיך יעקב. בשביל חמס שעשית ליעקב : **[יא]** ביום עמדך מנגד. שלא באת לעזור לו : גם אתה כאחד מהם. אעלה אני עליך כאילו אתה מן הבאים עליהם : **[יב]** ואל תרא ביום אחיך. לא היה לך (להביט) ולעמוד מנגד : ביום נכרו. ביום הסגירו ביד אויב הוא הבבליים וכן הוא

אומר בשאול (שמואל א כג) נכר אותו אלהים בידי הסגיר אותו בידי : **[יג]** **ואל תשלחנה בחילו**. אל תשלחנה ידך בנכסיו כן תרגם יונתן ומקרא קצר הוא וצריך להוסיף עליו ידך : **[יד]** **ואל תעמוד על הפרק**. מקום שהבורחים יוצאים דרך שם לימלט ובלשון לעי"ז קוראים אותו טרויג (אל תעמוד על הפרק, מכאן שאסור להפסיק בק"ש בין פרק לפרק הג"ה דרי"ע) : **[טז]** **כאשר שתיתם על הר קדשי**. כמה דחדיתון על מחת טורא דקודשי **ולעו**. כתרגומו ויסתלעמו ל' מהומה ושממון וטירוף דעת אישטורדישוין בלע"ז : **[יז]** **את מורשיהם**. נכסי עממיא דהוו מחסנין להון : **[יח]** **כי ה' דבר**. והיכן דבר (במדבר כד) וירד מיעקב והאביד שריד וגו' : **[יט]** **וירשו הנגב**. ישראל שהיו יושבין בדרומה של ארץ ישראל ירשו את הר עשו שהוא במצר דרום ובני השפלה ירשו את ארץ פלשתים ואת הר אפרים ואת הר שומרון : **ובנימין את הגלעד**. ובני מנשה שהיתה ארץ גלעד שלהם יפשו להם מהלאה לגבולותיה של ארץ ישראל במזרחה : **[כ]** **וגלות החל הזה**. תרגם יונתן עמא הדין, החל לשון חיל כמו (ישעיה לו) ויבא ירושלמה בחיל כבד דרבשקה אלא שזה חסר יו"ד ויש עוד לפרש החל הזה גלות הגיא הזה : **לבני ישראל אשר כנענים עד צרפת**. גלות אשר הוא מבני ישראל שגלו מעשרת השבטים לארץ כנענים עד צרפת : **וגלות ירושלים אשר בספרד**. שהם מבני יהודה אשר גלו לספרד הם ירשו את ערי הנגב שבדרומה של ארץ ישראל ואומריי הפותרים צרפת הוא המלכות שקורין פרנצי"א בלע"ז ספרד תרגם יונתן אספמיא : **[כא]** **ועלו**. שרי ישראל מושיעים בהר ציון : **לשפוט את הר עשו**. ליפרע מהר עשו אשר עשו לישראל לשפוט יושטיצי"ר בלע"ז : **הר עשו**. י"ת כרכא רבא דעשו : **והיתה לה' המלוכה**. לימדך שאין מלכותו שלימה עד שיפרע מעמלק :